

Om Jacques Jouets “Metrodigte”

PETER BORUM

Jacques Jouet blev født i 1947 og har siden debuten i 1978 (med *Guerre froide, mère froide*) udgivet flere end tyve bøger. I 1983 blev han medlem af VÆrkstedet for POtentiel LItteratur (*OUvroid de LIttérature POtentielle*) eller OULIPO. Denne gruppe af matematikere og digtere er oprindelig grundlagt i 1960 af François Le Lionnais og Raymond Queneau. Som navnet antyder, har OULIPO til formål at udforske litteraturen som potentiel størrelse. Verdenslitteraturens faktiske tekster anskues som øer i et hav af potentielle tekster, og det er så at sige værkstedets rolle at få nye øer til at dukke op af havet. Dette sker gennem opfindelsen af formelle (ideelt set matematiserbare) regelsæt, gennem hvilke forskellige tekstpotentialer kan synliggøres og dernæst realiseres. Det bedst kendte eksempel er nok Georges Perecs genoptagelse af den antikke lipogramform (tekster, hvor et bestemt bogstav er fraværende) med bogen *La disparition*, der er skrevet uden brug af bogstavet E. Ved at blive styret af disse udtrykkelige regler undgår OULIPOs tekster at skulle finde deres grund i allerede eksisterende litteratur (eller i dennes konfigurationer, dvs. genrene). OULIPO-teksterne er netop ikke broer mellem allerede kendte landområder, men nyopdagede øer, der umiddelbart reflekterer deres egne tilblivelsesbetingelser. Blandt OULIPOs medlemmer har man ud over Perec kunnet finde navne som Marcel Duchamp, Italo Calvino, Jacques Roubaud, Harry Matthews og Oskar Pastior – og altså Jacques Jouet og matematikeren Pierre Rosenstiehl, som til “Digt om Paris’ metro” har beregnet den kortest mulige rute, der med færrest mulige gentagelser kan bringe een forbi samtlige stationer på det parisiske metronet (minus den nye linie 14, *Météor*, der først siden er blevet indviet).

Det første metrodigt (“Hvad er et metrodigt?”) fortæller, hvad et metrodigt er: Det er et digt med lige så mange linier, som der er strækninger mellem stationerne på den metrotur, det bliver skrevet på. Der må komponeres (i hovedet; ikke noget med at skrive ned), mens toget kører. Der må skrives (men ideelt set ikke tænkes), når det holder ved en station. I år 2000 udgav Jouet sine samlede metrodigte (25 kompositioner) på forlaget P.O.L. under titlen *Poèmes de métro*. I bogens sidste digt siger han, at han holdt op med at skrive metrodigte, da han begyndte at føle, at det ville være for let bare at skrive dem derhjemme. Og så er det selvgrundlæggende regel-digts spøg – og alvor – ødelagt.

“Digt om Paris’ metro” blev skrevet den 18/4 1996 mellem 5:30 og 21:00.